

פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-856233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 529

פרשת בראשית

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

כך היא דרכו של היצר הרע

"ותרא האשה כי טוב העץ למאכל ותחמוד הוא לעינים ותקח האשה מפריו ותאכל ותיתן גם לאישה עמה ויאכל". (בראשית ג. 1).

הפסוק מדבר על חטאם של אדם וחווה באכילתם מעץ הדעת, ובידוע הוא שהנחש הוא שפיתה את חווה לטעום מן העץ. אולם לכאורה עלינו להתבונן בזה, שהרי בטרם אכלו אדם וחווה מעץ הדעת לא היה להם כלל יצר הרע, וכיצד אם כן נתפתתה חווה לדבריו של הנחש שיעץ לה לאכול מן העץ, שעה שעדיין לא היה קיים בקרבה היצר הרע.

ועוד פלא יש בזה, שמובא במדרש שכאשר הקב"ה שאל את אדם הראשון האם אכל מעץ הדעת, השיב לו האדם - "אכלתי ואוכל" כלומר, אכלתי בעבר ואוכל שוב בעתיד. ותמוה איך ההין לענות כך להקב"ה. ובפרט שמצינו שאדם וחווה היו בדרגה גבוהה מאוד, כמו שכתוב במדרש - שבשעה שהיה הנחש עומד ומפתה את חווה, היה אדם הראשון מטייל עם הקב"ה בגן עדן, וזוהי ודאי מדרגה גבוהה מאוד, ומוכרח שאף חווה הייתה בדרגה גבוהה זו, ואיך אם כן חטאו למרות מדרגתם הגבוהה ובלא שהיה להם יצר הרע.

הנה הנחש פיתה את חווה בכך שאמר לה שאחר שתאכל מן העץ תדע להבחין בין טוב לרע, ובמדרש מובא שאמר לה שאף תהיה כאלוקים. ופלא הדבר, וכי חשבה חווה שתוכל להידמות ח"ו לאלוקים, והרי ברור שאין בכך כל אמת, ופשוט הוא שלא תוכל להיות ח"ו כמו אלוקים. והביאור בזה הוא שבידוע הנחש הוא השטן, שהגימטריא של נחש עם הכולל עולה בחשבון "שטן". והשטן בתחבולותיו אינו אומר לאדם מיד בתחילה לעבור על דבר ה', אלא להיפך, הוא מפתה את האדם לעשות מצוות מיוחדות "לשם שמים", וכך הוא מוריד אותו לשאול תחתית. כך פעל הנחש גם בעניין זה, הוא פיתה את חווה לאכול מן העץ בכך שאמר לה שעל ידי אכילה זו היא תוכל להבחין בין טוב לרע, ותדע איך להתחבר אל הטוב ולהתרחק מן הרע, וכך תוכל להדבק בקב"ה, לגרום לו לנחת רוח ולברוא עולמות עליונים לכבודו. שהרי ידוע, שכשאדם עושה מצווה הוא בורא בזה עולמות עליונים, כמו שכתוב "אשר ברא אלוקים לעשות" - שהקב"ה ברא את כל העולמות באופן כזה, שאנו יכולים גם כיום לעשות ולבנות עוד עולמות כשאנחנו מקיימים מצוות ועושים מעשים טובים. ולפיכך אמר לה הנחש "והייתם כאלוקים" - שתוכלו גם אתם לפתח ולהמשיך את הבריאה על ידי ריבוי העולמות שתבראו, על ידי כך שתדעו להבחין בין טוב לרע.

ולפיכך, למרות שלא היה לחווה יצר הרע משל עצמה נתפתתה היא לדברי הנחש, כיוון שחשבה שהיא עושה זאת לשם שמים וגורמת בכך נחת רוח לקב"ה, וזו אם כן היתה הטעות שלה. ואף אדם הראשון טעה בטעותה זו, שמתחילה לא הסכים לשמוע בקולה, אך היא אמרה לו שהאכילה מעץ הדעת היא לשם שמים, כדי לקבל חכמה גדולה ולדעת להבחין בין טוב לרע, וכך יוכלו להתרחק מהרע בתכלית הריחוק ויבראו עולמות לכבודו של הקב"ה. ולאחר שהאדם שמע את דברי חווה אשתו, הוא קיבל את דבריה ואכל מן העץ. וכל כך היה משוכנע בצדקת הדברים, עד שכאשר שאל אותו הקב"ה האם אכל מן העץ, השיב לו שאכן אכל בעבר והוא גם יאכל בעתיד. כיוון שאדברא, חשב זאת למוצוה ולא לעבירה, ורק לכבודו של הקב"ה התכוון באכילה זו. אך יש לזכור שכך היא דרך היצר, לפתות את האדם ולשכנעו שהעבירה היא מצווה, וכך נלכד האדם ברשת היצר ומוגיע לידי חטא.

ארע עימי ששמעתי אדם המדבר לשון הרע על פלוני, ובשמעתי את דבריו מיד גערתי בו שדבריו הם דברי לשון הרע האסורים מן התורה, אך הדובר השיב לי שדיבוריו הם לשם שמים ומותרים. אז הוכחתי אותו שאין דיבוריו כלל לשם שמים, אלא זוהי דרכו של היצר, להראות לאדם כאילו המעשים המגונים הם לשם שמים. ואכן משהתבונן שוב במניעים לדיבוריו הרעים, הודה בפניי שדיבוריו לא היו לשם שמים אלא חשב כך בשל טענת היצר, ורק מסיבותיו האישיות דיבר על פלוני לשון הרע.

ומה הייתה אם כן טעותם של אדם וחווה, שהרי בודאי לאחר אכילתם מעץ הדעת משתבחינו בין טוב לרע, ידעו להישמר מהרע ולהתקרב אל הטוב, ובכך לגרום לקב"ה קורת רוח מרובה. אלא אדם וחווה שנצטוו רק במצווה אחת, ביקשו להוסיף ולעשות יותר מצוות על ידי שידעו להבחין בין טוב לרע - וזהו למעשה שורש טעותם. משום שאין הקב"ה חפץ שהאדם יברא עולמות ויקריב קרבנות מתוך שהוא עובר על דבריו, אלא העיקר אצלו יתברך הוא, שהאדם יפעל כפי שנצטווה ולא יתחכם ולא יוסיף על הציווי.

ועל פי מה שביארנו נוכל להבין מדוע לא נענשו אדם וחווה מיד כשבא הקב"ה לדבר איתם, אלא רק גורשו מגן עדן ונשלחו לעולם הזה, משום שאחר החטא ידעו להבחין בין טוב לרע, וכבר הכינו את עצמם להיות בעולם הזה, ולהתמודד עם יצר הרע. והסיבה שלא נענשו היא משום שהם לא נתכוונו חס ושלום למרוד בה' יתברך, אלא אכלו מן העץ מתוך כוונה טובה של לשם שמים.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

בראשית כד' תשרי תשע"א

באר שבע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות
17:06	17:04	16:49	
18:01	18:01	17:59	מוצאי שבת
18:39	18:38	18:41	רבינו תם

הילולא דצדיקיא

כז. רבי יעקב יוסף מפולאנה, בעל התולדות יעקב יוסף	כז. רבי יצחק הזקן (ר"י הזקן)
כח. רבי משה סופר (החתם סופר)	כח. רבי אברהם איגר האדמו"ר מלובלין
כח. רבי לוי יצחק מברדיצ'וב, סיגורם של ישראל	כט. שמעון הצדיק בן חוני, משיירי כנסת הגדולה
כו. רבי אשר מסטולין	

מעשה שהיה

"ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה" (בראשית ב. ב.)
"רבי שמעון אומר; בשר ודם שאינו יודע עתיו ורגעיו - צריך להוסיף מחול על הקודש, אבל הקב"ה שיודע עתיו ורגעיו - נכנס בו כחוט השערה ונראה כאלו

כלה בו ביום" (רש"י)

דברי רש"י אלו על בשר ודם שאינו יודע את עתיו ואת רגעיו ולכן צריך להוסיף מחול על הקודש, צריכים לשמש נר לרגלנו בהתייחסותנו לגבי זמן קבלת השבת. כיון שהרי איננו יודעים עתיו ורגעיו, ומי הוא היודע מה יצפון לו בחובו הרגע הבא?! הרי שאנחנו צריכים להזהר במשנה זהירות ולהוסיף ככל האפשר מחול על הקודש, ובודאי שלא להכניס את עצמינו בספק של חילול שבת ח"ו.

הסיפור הבא לקוח מתוך הספר "ברכי נפשי", ובו מספר המחבר כך: הגיע אלי יהודי עורך דין מפורסם וכולו מתמוגג מבכי, וכך הוא סיפר; ביום ששי נסעתי במכונית שלי מבני ברק לירושלים, כשהגעתי לאיזור 'מוצאי' - הרכב נתקע ולא יכולתי להמשיך בדרכי. השעה היתה 1:30 בצהריים, ועד לכניסת השבת נותרו כמה שעות.

התקשרתי לחברת הגרר שאני מבוטח בה, הם רשמו את הודעתי והודיעו כי הם יגיעו אלי במהירות האפשרית. כבר בתחילת השיחה הדגשתי להם שאני שומר תורה ומצוות, ולכן אני לא מוכן שהרכב יגיע לביתי לאחר זמן כניסת השבת. ואכן בחברה הבטיחו לי שהרכב יגיע אלי לבית עוד לפני כניסת השבת.

אני חזרתי לביתי במונית, והמתנתי בקוצר רוח ובדריכות רבה לבואו של הרכב, אולם זה בושש לבוא. עד, שלחברתי ובושתני מגיע זמן כניסת השבת והמכונית שלי עדיין לא נראית באופק. ואת אשר יגורתי בא! בשעה 10 בלילה, שומעים כל השכנים שלי ורואים כמו עיניהם את מכונית הגרר כשהיא פורקת את מטענה; המכונית של העורך דין שומר השבת...

בקטע זה של הווידאו, פרץ העורך הדין שוב בבכי סוער, תוך שהוא מדגיש שמכיון והוא מתגורר באיזור מעורב שיש בו תושבים דתיים ושאינם דתיים - הרי שבמעשה זה נגרם חילול שם שמים.

הייתי בטוח, אמר העורך דין, שאם אנשי חברת הגרר הבטיחו לי שהרכב יגיע אלי לפני כניסת השבת, כך באמת יקרה. אילו הייתי יודע, ואפילו בספק ספיקא שהמכונית לא תגיע לביתי לפני כניסת השבת, הייתי משאיר את הרכב בשולי הכביש, ובמוצאי שבת הייתי

מארגן רכב גרר שיקח את הרכב. זאת על אף שהיה חשש שאולי הרכב יגנב במהלך השבת.

שאלתו של העורך דין היתה אפוא, כיצד הוא יוכל לתקן את חטאו ואת חילול ה' שנגרם כתוצאה מאירוע זה. בתשובה לשאלתו נאמר לו כי עליו לפרסם מכתב בעיתונים החרדיים, ובו יתאר את מה שאירע לו, ויסיים את המכתב באזהרה לציבור שאם גם להם יקרה מקרה כזה, והמכונית שלהם תיתקע לפני שבת, שיזהרו ולא יעשו את מה שהוא עשה אלא יעמידו את הרכב בצידו הכביש ואת חברת הגרר יזמינו במוצאי שבת.

מזהירי השבת

בהזדמנות זו נזכיר שוב ונעורר את העניין שכבר כתבנו עליו בעבר, כאשר מרכזי הקניות בריכוזי השכונות החרדיות ממשיכים לפעול עד שעה קלה לפני כניסת השבת, דבר הגורם לתקלות של ממש ולחילול שבת קודש בפרהסיא. ח"ו. וכל זה נובע מחוסר תשומת לב, אשר עם מעט רצון אמיתי לשנות את ההרגלים ניתן יהיה לבער את המנהג הרע של קניות מבוהלות ודחופות בשעה הסמוכה לכניסת השבת.

קבוצת אברכים יקרים נטלו על עצמם את המשימה להזהיר ולעורר על זמני כניסת השבת בכל מקום אפשרי. הם מעידים בכאב רב: "אנו עומדים על משמרתנו. מתריעים בפני מנהלי תחנת המוניות ומזהירים את הנוסעים שלא לצאת לדרך בשעה כה מאוחרת. אנו מתריעים בפני בעלי החנויות ומאייצים בהם לסגור את החנויות בעוד מועד, אבל לא תמיד אנו מצליחים. לא אחת עומד ה'שומר-שבת' על דעתו ומוסיף לקנות בחנות את כל צרכיו - שיהיה מה שיהיה..."

עסקני השבת עושים את דרכם החל משעה לפני שבת כדי להאיץ בסוחרים שיסגרו את חנויותיהם. ומה רואות עיניהם לעת הזו? יהודים שומרי שבת, יהודים שחזותם חרדית מובהקת, 'נזכרו' לסיים זה עתה את קניותיהם. רק עתה, כך מסתבר, הם נוכחו לדעת מה חסר להם בבית לכבוד שבת.

היכן היו אותם יהודים כמה שעות קודם לכן? אלו עסקים דחופים היו להם, עד שנזכרו רק ברגע האחרון שהנה עוד מעט שבת קודש נכנסת ועליהם לקנות דבר מה לכבוד שבת? ומה על בעלי החנויות שישארו 'עוד דקה' ו'עוד דקה', ולבסוף יגיעו לבתיהם אחרי כניסת השבת?

זהו נסיון העומד בפני כל אחד ואחד מאיתנו, בכל מיני תחומים הקשורים להכנות לקראת שבת המלכתא, ומי שיהיה לאיש חיל ויזכה לסיים את כל הכנות צרכי השבת מבעוד מועד, ולהמתין בכיסופין לקראת שבת המלכתא, הוא יזכה להיכנס לטרקלינו של מלך מלכי המלכים וליהנות מזיו אור השבת.

חוד הפרשה

1. מניין שנברא העולם בלשון הקודש?
2. מי הם שנכתבו על שם העתיד?

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

מותר לשקר מפני השלום

אם שואלו "מה דיבר פלוני אודותי?" אם יש לו עצה להשיבו, באופן שלא יהיה שקר גמור וגם לא יהיה רכילות, ישיבהו באופן זה, ולא יוציא שקר מפיו. ואם הוא מבין, שחברו לא יקבל זה לתשובה, מותר לומר שקר גמור מפני השלום, אבל לא ישבע, חס ושלום, לשקר בשביל זה (חפץ חיים)

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חגיגה פינטו שליט"א

מן האוצר

תשובה במקום קרבן

**"ויאמר קין אל ה' גדול
עוני מנשוא"**

מיימי תמה הייתי: מה טעם לא הביא קין קרבן לד' כדי לכפר על חטאו שהרג את הבל אחיו?! ואמרת לי לברכה בזה, על פי מה שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא בראשית ט): "אמר קין להבל: נחלק העולם? אמר לו: הן. נטל הבל

צאנו וקין אדמה לעבוד, והתנו ביניהם שלא יהא לזה על זה כלום. כשראה קין שלא שעה ד' אל מנחתו שהביא מפרי האדמה, הבין שאין ריח ניחוח לפניו אלא מן הבהמות, עכשיו שהרג את הבל אחיו לא היה יכול קין ליטול מן הבהמות להביא קרבן לד'. שהרי כל מה שהיה נוטל משל הבל אחיו היה נוטל, שהרי הם חילקו ביניהם את העולם והבל נטל את הבהמות, ולא היה רוצה ליהנות מן הגזל

שהרי אין הקרבן בא מן הגזל. מה עשה? יודע היה קין שבמקום שאין קרבן התפלה מכפרת, וכענין שנאמר (הושע יד, ג) "ונשלמה פרים שפתינו". ודרשו רבותינו (במדבר רבה. יח, כא) "אמרו ישראל; רבונו של עולם! בזמן שבית המקדש קיים היינו מקריבים קרבן ומתכפרין ועכשיו אין בידינו אלא תפלה". הלכך התחיל חוגר בוידוי ובתפלה ואמר לפניו: רבונו של עולם! גדול עוני מנשוא. גלוי וידוע לפניך שאין בידי להקריב קרבן שכן נתתי את כל הבהמות להבל אחי והן שלו, אין בידי אלא להתפלל לפניך ולהתודות, וכיון שעשה כן מיד נתכפר לו אותו עון. וכן אמרו חכמים (מדרש תנחומא, בראשית כה) אמר לפניו: רבונו של עולם! אתה טוען העליונים והתחתונים ואין אתה יכול לטעון עוונתי? אמר לו הקב"ה עשית תשובה חייך שאני מבטל ממך גזירה אחת.

ומקין למד אדם הראשון לעשות תשובה במקום שאין קרבן, וכן אמרו (בראשית רבה. כב, ג) פגע בו אדם הראשון אמר לו "מה נעשה בדיןך"? אמר לו "עשית תשובה ונתפרת". התחיל אדם הראשון מטפח על פניו, אמר: כך היא כחה של תשובה, ואני לא הייתי יודע, ולא מצינו שהקריב קרבן.

מן המעיין

הרב "צפנת פענח" מבאר זאת בדרך חידוד ואומר, שהרי ברגע שאדם הראשון גילה עצמו כערום והיה צורך לכסותו בבגדים, אזי הלבוש הראשון שהיה עולה על גופו היה האדם מחויב לברך עליו ברכת שהחיינו. ובכן אילו היה הקב"ה מלבישו בשאר בגדים היה האדם מחויב לברך ברכת שהחיינו, ומאידיך נפסק להלכה הדין ש"ערום אסור לברך" -

דבר שהיה מכניס את האדם לדילמא, האם וכיצד יוכל לברך על המלבוש הראשון שילבש מעתה ואילך.

לפיכך נאמר בפסוק "ויעש ה' א-להים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם" - כותנות עור דווקא, לפי שקיימא לן שאין מברכים ברכת שהחיינו על בגדים העשויים מעור, משום "ורחמיו על כל מעשיו". ובבגדי העור שעשה הקב"ה לאדם כשהיה עוד ערום, פטר אותו מן הצורך לברך ברכת שהחיינו על הבגד.

וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה" (ג. יח)

רבינו חיים ויטאל זצ"ל, מעיד על מנהגו של רבו האר"י ז"ל שראה פעמים רבות, לצוות לבני ביתו, שיביאו לפניו עשבי דדברא שאין נזרעים בידי אדם, או קוצים ודרדרים שדרך בני אדם לאכלם. והיה אוכל אותם, כדי לקיים בעצמו את קללת אדם הראשון שנתקלל "וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה".

"כי עפר אתה ואל עפר תשוב" (ג. יט)

תמה היה הרב חיד"א: הרי ידוע על צדיקים שנשאר גם לאחר מיתתו, כמו שאמרו ז"ל "יעקב אבינו לא מת" (תענית ה:), וכן מצינו על רבינו הקדוש ועוד צדיקים שלאחר הסתלקותם מן העולם, היו באים לביתם בכל ערב שבת קודש, ואם כן כיצד נתקיים בהם מאמר הכתוב "ואל עפר תשוב"??

החיד"א זצ"ל משיב על כך ומסביר, שעל ידי חתיכת הערלה ונתינתה בעפר, נתקיים כבר הציווי "ואל עפר תשוב", ונפטרו בכך, כי מקצת הנפש ככל הנפש. ואולי זה טעם נתינתה בעפר.

"ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי" (כ)

אמר על כך, בדרך צחות, הגאון רבי יהושע מקוטנא זצ"ל. שכן מצינו שחז"ל מנו שתי סגולות עיקריות בנשים: "מצילות אותנו מן החטא ומגדלות בנינו לתורה".

והנה, לאחר שחוה השיאה את בעלה לחטא עץ הדעת, לא היה ניתן לומר עליה שבח זה של "מצילות אותנו מן החטא". ולפיכך נאמר בכתוב: "ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי" - רק זה היה לשבחה: "אם כל חי" - שמגדלות את בנינו לתורה, ורק סגולה זו נתקיימה בה...

"ויעש ה' א-להים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם" (ג. כא)

מפני מה, יש לתמוה, הלביש הקדוש ברוך הוא את האדם ואשתו במלבושי עור דווקא?

אור הזוהר

פניני הזוהר לפרשת השבוע

"וירא א-להים את כל אשר עשה והנה טוב מאד" (א. לא)

פתח רבי שמעון ואמר:

"וירא א-להים את כל אשר עשה", סתם - ואפילו נחשים ועקרבים ויתושים, ואפילו אלו שנראים כמחבלי העולם.

בכולם כתוב "והנה טוב מאד" - כולם הם משמשי העולם, מנהיגי העולם.

ובני אדם - אינם יודעים...

(פרשת אמור דף קז.)

בדרך אבות

ממעשיהם של צדיקים

בצלם א-להים עשה את האדם

התנא הגדול רבי עקיבא, זה שקבע את הכלל "ואהבת לרעך כמוך" - זה כלל גדול בתורה, מוסיף בדרכו ללמדנו (אבות ב. ד): "חביב אדם שנברא בצלם, חיבה יתירה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר 'כי בצלם א-להים עשה את האדם'".

חביבות זו שיש לנו לרחוש לכל אדם ואדם באשר הוא, עומדת ביסוד משנתו של התנא רבי עקיבא, ובכך הוא הנחיל לדורות הבאים אחריו את הרעיון הנאצל בשמירה על כבוד האדם והזהירות שלא לפגוע בכבודו של כל אדם ואדם. "כי בצלם א-להים עשה את האדם".

ובלבד שלא תפגעו בכבודו

סיפר מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר מנחם שך זצ"ל, מעשה שראה אצל הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, והדברים הובאו במלואם בספר "שמושה של תורה". בעיר סלוצק היה נדיב גדול שהיו נוהגים ל כבדו מדי שנה בשנה, בימים נוראים, בעליה לתורה. והנה - לא לעולם חוסן - שנה אחת ירד הגביר מנכסיו, באו הגבאים לפני רבי איסר זלמן ושאלו אותו כיצד לנהוג עם אותו גביר? האם רשאים להפסיק לכבד אותו בעליה לתורה כמימים ימימה אם לא? וכך השיב להם רבי איסר זלמן: אין לכם רשות ליטול כיבוד זה ממנו. התבוננו נא בדבר: הרי בכל מה שנוגע לעשירות,

הדבר הוא אך ורק בידי שמים, והקב"ה הוא מוריש ומעשיר. אלו הם חשבונות שמים. אך להפסיק את נתינת העליה לתורה שיש לו "חזקה" לקבלה בממון רב, ובכך לבייש אותו בעקיפין, זה כבר נוגע אלינו, לחובתינו - בדברים שבין אדם לחברו. חזרו ושאלו הגבאים: אבל בעבר היה בית הכנסת הנהנה מכך שנתנו לעשיר את העליה. לפי שברוב עשירותו הוא נהג לנדור ב"מי שבירך" ממון רב לבית הכנסת, ואילו עתה כשירד מנכסיו, ודאי יתן מעט שבמעט. ולעומתו, אם ניתן לעשיר אחר נרויח את הסכום שינדוב.

האם רשאים אנו לגרום הפסד לבית-הכנסת? לאחר שהרהר בדבר ענה להם רבי איסר זלמן ואמר: אם כך הוא הדבר, אני אתן לכם את הסכום שלדעתכם תפסידו כתוצאה מכך. אני אשיג את הכסף עבורכם, ובלבד שלא תפגעו בכבודו של אותו יהודי.

בצלם דמות תבניתו

ידוע כי את תמונתו של הצדיק הקדוש רבי נחום מהורדנא זצ"ל היה רבינו החפץ חיים זצ"ל, מחזיק בכיסו ומתבונן תמיד בצורתו הקדושה של אותו גאון וקדוש עליון רבי נחום מהורדנא זצ"ל.

עובדא זו הפליאה רבים מבני דורו של החפץ חיים, שהרי ידוע היה כי מעולם לא אבה רבי נחום כי יציירו את תואר פניו בחרט אנוש. רבים רבים ביקשו זאת, למען יהיה לזכרון עולם צלם דמות תבניתו והוד קדושתו,

אך לכולם סרב הצדיק. ואם כן מהיכן תמונתו של רבי נחום מהורדנא בכיסו של החפץ חיים?

התשובה לכך נעוצה בהליכותיו ומידותיו של רבי נחום מהורדנא.

מכיון שאהב להפליא גמילות חסד עם כל איש הנברא בצלם אלוקים, אירע מעשה שלמען מצות הציל עני מעוניו, נאות לזאת, וכמעשה שמסופר בספר "תולדות מנחם": פעם אחת הגיע לרב של העיירה הורדנא, איש עני בן טובים ותינה את צרתו בפניו, כשעיניו זולגות דמעות;

איש עני ואביון הוא, מצבו בכי רע ואין לו במה להחיות את נפשו ונפש בני ביתו. ומכיון שהוא אמן נפלא לצייר תמונת כל איש כדמותו וכצלמו, על כן מבקש ומתחנן הוא לפני הרב שיואל להשפיע על הצדיק רבי נחום כי ירשה לו לחרוט צלם דמות תבניתו עלי גליון, ומקוה כי מציור זה תצמח לו קרן ישועה להוושע ממצוקת עוניו.

נעתר הרב לבקשתו ונפגש עם רבי נחום לבקש ממנו בעד פרנסת העני ובני ביתו. פנה ואמר רבי נחום לאותו עני: "לשוא הוא כל עמלך ויגיעך להטריח אותו זקן, בהבל הבלים כאלה, כי מי יתן לך אגורת כסף בעד דמות תארו של נבזה וחדל אישים כמוני?"

ואולם העני שמח שמחה גדולה אין קץ,

והביע אלפי תודות לרבי נחום בעד החסד אשר יעשה לו, כי לב האיש ניבא לו כי ירבו הקופצים על תמונתו של אותו צדיק, ואמנם כך היה, מכירת ציורו של קלסתר פני הצדיק, הכניסה לו כסף רב וחילצה אותו מן המצר.

אנשי אמונה תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

כי "חיים" הם למוצאיהם

את המעשה הבא סיפר כ"ק הצדיק רבי מאיר פינטו זיע"א:

שנה אחת שרר במוגאדור מחסור גדול בדגים, ומנהגם בקודש היה לאכול דגים בערב שבת עפ"י תורת הקבלה. כשהגיע ערב שבת, קרא כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א הגדול לדייג אחד ואמר לו:

"לך נא לים ותוציא משם דגים". "רבינו! כבר כמה שבועות שאין דגים בים" - התאונן הדייג. "וכ"ק רבי חיים זיע"א אמר לו שוב: "לך לשפת הים, ובכל פעם שתזרוק את המצודה אל המים תאמר 'חיים' ויצאו דגים". וכך היה.

מששמעו כל התושבים במוגאדור כי לדייג זה יש דגים, באו אליו בהמוניהם וביקשו ממנו שימכור להם דגים. אך הדייג סירב למכור להם ולו דג אחד,

"דגים אלו אינם שלי, כולם שייכים לרבי חיים פינטו זיע"א. אני לא יכול למכור לכם מהם".

הדייג הביא את כל הדגים לרבי חיים זיע"א, ורבי חיים פינטו זיע"א חילק את הדגים לכל אנשי העיר ומעט השאיר גם עבור עצמו.

כששמע מכך חבריו הדיין הצדיק רבי דוד בן חזן זצ"ל,

מיד בא לביתו ואמר לו: שמעתי שיש לך "חיים" בבית. כ"ק רבי חיים זיע"א השיב לו: "אכן, יש לי בבית חיים".

מכיון ששמע כך רבי דוד, נתיישב ליד השולחן והחלו לסעוד את סעודת השבת והטיבו את נפשם במאכלי דגים,

כפי המנהג שמובא בספרי הקבלה.